

Avguštin Lah

Dialog na poti k edinosti kristjanov

Čeprav ima dialog kot oblika in način iskanja resnice dolgo predzgodovino, je v svoji vsestranski uveljavitvi odkritje in potreba sedanjega stanja moderne dobe, civilizacije in kulture. Gre za obliko iskanja resnice, soočanja različnih nazorov, pogledov, prepričanj in mnenj, in to od enakih in podobnih do skrajno nasprotnih stališč, ter za sporazumevanje med ljudmi teh nazorov, njihovo življenje in ravnanje (kultura). Za razvoj dialoga je bil potreben dolg zgodovinski proces s številnimi vzponi in padci, uspehi in zablodami, vključno z vsemi odkritji in civilizacijskimi pridobitvami vse do sodobne tehnike in globalizacijskih pojavov ter filozofskih in religioznih naporov s čutenjem ljudi vred.

Sodobni svet, ki ga zaznamuje srečevanje ljudi, kultur in religij – kljub nasprotnemu videzu ostajajo te še vedno bistveni dejavnik kulture –, je življenjsko vezan na dialog, ki postaja v nekem smislu *conditio sine qua non* prihodnjega obstoja. Do spoznanja o pomenu dialoga so se dokopale tudi nekatere religije oziroma njihovi voditelji, predvsem pa krščanske Cerkve in krščanske skupnosti (E, 3). Prav krščanskim skupnostim in Cerkvam je v tem pogledu treba priznati vodilno vlogo. Ekumenizem kot specifična oblika dialoga med krščanskimi Cerkvami, ki si prizadeva za ustvarjanje edinosti na osnovi evangeljske zahteve »da bi bili vsi eno« (Jn 17,21) in Pavlove paradigme o Cerkvi kot enem telesu z različnimi organi (1 Kor 12,12-27), torej o edinosti v različnosti, je danes vse bolj dograjevan in dopolnjevan z dialogom z drugimi religijami in oblikami

sodobne »posvetnjene« kulture. Krščanstvo, ki ga v svetu predstavljajo Cerkev, ni ogroženo samo zaradi zgodovinskega bremena razdeljenosti, temveč tudi zaradi zaostankov v kvalitetnem in dejavnem sooblikovanju sodobne kulture, kar dejansko pomeni učinkovito posredovanje odrešenjskega sporočila (evangelija) sodobnemu človeku. Učinkovito oznanjevanje pa ni možno brez živega dialoga in ustvarjalne dejavnosti v oblikovanju kulture, kar končno pomeni v posredovanju evangeljskih vrednot.

V zavzet in evangeljsko ustvarjalni dialog pa Cerkev (krščanstvo oziroma Cerkev) lahko stopa le, kolikor se zaveda svoje lastne identitete. To identiteto mora neprestano ohranjati, jo poglobljati, vedno znova oblikovati in bogatiti. Ker je identiteta vedno odnosna kategorija, jo je mogoče doseči ali dosegati le v odnosu ali dialogu, in sicer s samim sabo, z drugimi in z Bogom. Pot Cerkve do lastne identitete se ohranja in krepi v nenehnem vračanju h Kristusu, v dialogu s Kristusom oziroma z evangelijem. To bi smeli imenovati dialog s samim sabo. V obračanju k Svetemu Duhu in v zaupanju v Boga Očeta se udejanja dialog z Bogom. Krščanska identiteta v osebni in občestveni smislu, posamezni vernik in Cerkev kot občestvo pa na stopnji sedanjega razvoja do svojega polnega izraza in bogastva ne more priti brez dialoga z drugimi krščanskimi Cerkvami in s svetom (CS, 1).

Prav dialog med krščanskimi Cerkvami ali ekumenizem je v svojih različnih oblikah in obsegu – po zamisli 2. vatikanskega cerkvenega zbora je to dogajanje, ki mora prevevati vse oblike življenja, mišljenja, čutenja, delovanja in ustvarjanja kristjanovega (katoličanovega) življenja in verovanja (E, 18) – zaveza, ki so ji po koncilu sledili mnogi, tako da so organizirali znanstvene simpozije, strokovne pogovore in razprave ter pripravljali skupna molitvena srečanja in prijateljska druženja. Ob 40-letnici začetka simpozijev med nekaterimi fakultetami na področju nekdanje Jugoslavije in sodelovanja predavateljev katoliške, pravoslavne, evangeličanske in drugih Cerkva je bil v Mariboru od 16. do 18. oktobra 2014 organiziran simpozij »Teologija v dialogu«, na katerem je bila sprejeta skupna izjava s predlogom o ponovni oživitvi simpozijev, tokrat v novih razmerah, v novih razsežnostih in z vsebinami, ki jih bodo predlagali organizatorji. Z zaupanjem, veseljem in podporo se oziramo v proces, ki ga s tem odpiramo in zanj upamo, da bo ob vseh drugih do-

gajanjih prispeval k edinosti Cerkev, k bratskim in sestrskim odnosom med ljudmi ter sožitju med narodi in državami južne in srednje Evrope.

PRIPOROČILA

organizatorjem prihodnjih mednarodnih znanstvenih konferenc/simpozijev Jugovzhodne in Srednje Evrope

(Sklepi posveta udeležencev ob koncu Mednarodnega ekumenskega simpozija Teologija v dialogu, Maribor, 16.–18. oktober 2014)

V 70. in 80. letih prejšnjega stoletja (od 1974 do 1990) so tri teološke fakultete v bivši skupni državi (obe katoliški – v Ljubljani in Zagrebu – ter pravoslavna v Beogradu) priredile devet medfakultetnih ekumenskih simpozijev. Misel o nadaljevanju te dediščine je bila večkrat izražena s strani vseh treh fakultet, določen sklep o oživitvi pa je nastal ob Mednarodnem ekumenskem in medverskem simpoziju v okviru prireditve Maribora kot Evropske prestolnice kulture, jeseni 2012 v Mariboru. Ob 40. obletnici prvega od medfakultetnih simpozijev, ki je bil v Mariboru (1974), in upoštevajoč nov politični in kulturni okvir, je v Mariboru od 16.–18. oktobra 2014 potekal Mednarodni ekumenski simpozij Teologija v dialogu. Organiziral ga je *Inštitut za ekumensko teologijo in medreligijski dialog*, ki od leta 2013 deluje v okviru Teološke fakultete (Enota v Mariboru) Univerze v Ljubljani. S tem se v nekem smislu nadaljuje in nadgrajuje dragocena dediščina medfakultetnih simpozijev, ki pa v novih razmerah kliče po prenovljenem konceptu.

Profesorji in predavatelji omenjenih treh teoloških fakultet so že v prejšnjih letih predavali na simpozijih in konferencah, ki so jih posamič organizirale naše fakultete. Za prvi uspel poskus nove oblike takšnega medfakultetnega organiziranega sodelovanja lahko štejemo Mednarodno znanstveno konferenco »Kirilo-metodijevsko predanje, jezik i misija Crkve u 21. veku« v organizaciji Pravoslavne teološke fakultete v Beogradu (6.–7. 12. 2013), na kateri so nastopili tudi predavatelji s teoloških fakultet iz Hrvaške, Federacije BiH, Slovenije in Bolgarije. V vmesnem času so organizatorji v Mariboru kot odgovor na povabilo k sodelovanju prejeli dopis zagrebške Teološke fakultete, v katerem ta izraža načelno odprtost za nadaljnje sodelovanje in prinaša nekaj smernic, ki smo jih na našem posvetu upoštevali.